

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ CHẤP NHẬN RỦI RO TÀI CHÍNH CỦA GIỚI TRẺ THỜI HIỆN ĐẠI

● ĐOÀN PHƯƠNG NGÂN

Khoa Tài chính Ngân hàng và Bảo hiểm, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

TÓM TẮT:

Bài viết nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận rủi ro tài chính của giới trẻ trong bối cảnh kinh tế hiện đại. Các yếu tố như giáo dục tài chính, nhận thức về thị trường và sự tác động từ môi trường xã hội, gia đình và công nghệ đều đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành khả năng quản lý rủi ro tài chính của thế hệ trẻ. Nghiên cứu sẽ đi sâu vào các yếu tố này, đặc biệt là những yếu tố có ảnh hưởng mạnh mẽ đến quyết định đầu tư và quản lý tài chính cá nhân của giới trẻ. Qua đó, bài viết cũng đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao khả năng chấp nhận và quản lý rủi ro tài chính một cách bền vững.

Từ khóa: khả năng chấp nhận rủi ro, giới trẻ, tài chính cá nhân, đầu tư, giáo dục tài chính, nhận thức về rủi ro, môi trường xã hội.

1. Đặt vấn đề

Giới trẻ hiện nay đối diện với một thế giới tài chính đầy biến động và tiềm ẩn nhiều rủi ro. Sự phát triển của các công cụ tài chính mới như chứng khoán, tiền điện tử và các sản phẩm tài chính phức tạp đã tạo cơ hội và thách thức không nhỏ đối với thế hệ trẻ. Tuy nhiên, khả năng chấp nhận và quản lý rủi ro tài chính của giới trẻ lại rất đa dạng và phụ thuộc vào nhiều yếu tố. Các yếu tố như giáo dục tài chính, sự hiểu biết về thị trường tài chính, thái độ với rủi ro và đặc biệt là ảnh hưởng của môi trường xã hội, gia đình, bạn bè và công nghệ đóng vai trò quan trọng trong việc quyết định sự chấp nhận rủi ro của giới trẻ. Đặc biệt, trong bối cảnh nền kinh tế không ổn

định và những thay đổi nhanh chóng trong thị trường tài chính, việc phát triển khả năng quản lý rủi ro một cách thông minh và bền vững là điều vô cùng quan trọng. Bài báo này sẽ nghiên cứu và phân tích các yếu tố tác động đến sự chấp nhận rủi ro tài chính của giới trẻ, từ đó đưa ra các khuyến nghị giúp nâng cao nhận thức và kỹ năng quản lý rủi ro cho thế hệ này.

2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận rủi ro tài chính của giới trẻ hiện đại

Yếu tố giáo dục tài chính

Giáo dục tài chính đóng vai trò quan trọng trong việc định hình khả năng chấp nhận rủi ro tài chính của giới trẻ. Khi được trang bị kiến thức đầy đủ, giới trẻ có thể đưa ra quyết định tài chính sáng suốt, hiểu

rõ hơn về rủi ro và có chiến lược quản lý tài chính hiệu quả.

Theo nghiên cứu của Lusardi và Mitchell (2020) về tác động của giáo dục tài chính đối với hành vi tài chính cá nhân, những người có nền tảng tài chính tốt có xu hướng chấp nhận rủi ro cao hơn nhưng vẫn kiểm soát được hậu quả. Những sinh viên có kiến thức tài chính vững vàng thường tự tin hơn trong việc đối mặt với các quyết định đầu tư và sẵn lòng chấp nhận mức độ rủi ro cao hơn.

Tại Mỹ, nghiên cứu của Standards for Personal Financial Education (2021) chỉ ra sinh viên từng tham gia các khóa học tài chính cá nhân có tỷ lệ lập kế hoạch tài chính cao hơn 40% so với nhóm không được đào tạo. Việc thiếu kiến thức tài chính có thể dẫn đến nhiều rủi ro đáng kể. Ví dụ, theo báo cáo của Chainalysis (2022), trong đợt bùng nổ tiền điện tử năm 2021, hơn 2 tỷ USD đã bị mất do các vụ lừa đảo, phần lớn nạn nhân là các nhà đầu tư trẻ thiếu kiến thức về tài chính.

Như vậy, giáo dục tài chính là yếu tố quan trọng giúp giới trẻ nâng cao khả năng chấp nhận rủi ro một cách có kiểm soát. Chính phủ, tổ chức tài chính và trường học cần có những biện pháp cụ thể để cải thiện mức độ hiểu biết tài chính của thanh niên.

Nhận thức về rủi ro và lợi nhuận

Nhận thức về rủi ro và lợi nhuận ảnh hưởng đáng kể đến khả năng chấp nhận rủi ro tài chính của giới trẻ. Những người có nhận thức đúng đắn về mối quan hệ giữa rủi ro và lợi nhuận thường đưa ra quyết định tài chính hợp lý hơn so với những người có hiểu biết hạn chế hoặc quan điểm sai lệch về tài chính.

Theo báo cáo của CFA Institute (2023), 55% nhà đầu tư trẻ từ 18-30 tuổi kỳ vọng lợi nhuận trên 15%/năm khi đầu tư vào cổ phiếu, trong khi thực tế chỉ có khoảng 25% doanh nghiệp có thể đạt mức sinh lời này trong dài hạn. Điều này cho thấy nhiều người trẻ có xu hướng đánh giá rủi ro thấp hơn thực tế.

Bên cạnh đó, tác động của hiệu ứng "sợ bỏ lỡ cơ hội" (FOMO) khiến nhiều bạn trẻ quyết định đầu tư vào các kênh có tính đầu cơ cao như tiền mã hóa, chứng khoán mà không đánh giá kỹ lưỡng về mức độ rủi ro. Theo một nghiên cứu "Các yếu tố tác động đến quyết định mua hàng của người dùng Facebook: Nghiên cứu trường hợp ngành hàng thời trang" được

đăng trên Tạp chí Kinh tế và Dự báo, hơn 40% sinh viên tham gia đầu tư chứng khoán thừa nhận họ bị ảnh hưởng bởi quyết định của bạn bè và mạng xã hội thay vì phân tích tài chính cá nhân. Cụ thể năm 2021, khi thị trường tiền điện tử bùng nổ, báo cáo từ Binance Research cho thấy hơn 60% nhà đầu tư mới tham gia thị trường trong giai đoạn này là dưới 30 tuổi. Khi thị trường lao dốc vào năm 2022, nhiều người đã mất trắng do không có chiến lược quản lý rủi ro.

Ở chiều ngược lại, một số bạn trẻ lại có tâm lý quá thận trọng, từ đó bỏ lỡ cơ hội đầu tư tốt. Họ lựa chọn giải pháp an toàn là gửi tiết kiệm ngân hàng hơn là đầu tư, vì cho rằng đầu tư quá rủi ro. Trong khi đó, báo cáo của IMF (2022) nhấn mạnh việc gửi tiết kiệm trong môi trường lạm phát cao có thể làm giảm giá trị tài sản theo thời gian.

Do đó, nâng cao nhận thức về rủi ro và lợi nhuận là điều cần thiết để giới trẻ có thể đưa ra các quyết định tài chính sáng suốt hơn.

Ảnh hưởng từ gia đình và môi trường xã hội

Gia đình và môi trường xã hội đóng vai trò quan trọng trong việc định hình thái độ của giới trẻ đối với rủi ro tài chính. Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra những người lớn lên trong gia đình có tư duy tài chính tốt thường có xu hướng chấp nhận rủi ro một cách có kiểm soát hơn.

Nghiên cứu của Đại học Kinh tế quốc dân (NEU) năm 2021 về "Tác động của hiểu biết tài chính đến hành vi quản lý tài chính cá nhân của sinh viên" được thực hiện bởi Vũ Thị Mai và Nguyễn Thị Hải Hạnh thuộc Khoa Kinh tế và Quản lý nguồn nhân lực, Đại học Kinh tế quốc dân khảo sát 655 sinh viên từ nhiều trường đại học khác nhau trên địa bàn Hà Nội cho thấy, những người trẻ có cha mẹ làm trong lĩnh vực kinh doanh hoặc tài chính có xu hướng chấp nhận rủi ro cao hơn trong đầu tư so với những người có nền tảng gia đình làm công ăn lương ổn định.

Ngoài ra, môi trường xã hội, bao gồm bạn bè và truyền thông, cũng có tác động mạnh mẽ đến hành vi tài chính của giới trẻ. Để hỗ trợ giới trẻ phát triển kỹ năng tài chính lành mạnh, gia đình và xã hội cần tạo điều kiện cho họ tiếp cận với giáo dục tài chính chất lượng, khuyến khích việc học hỏi và thực hành các kỹ năng quản lý tài chính cá nhân từ sớm. Điều này

sẽ giúp họ tự tin hơn khi đối mặt với các quyết định tài chính và đầu tư trong tương lai.

Ảnh hưởng của công nghệ và kỹ thuật số trong quản lý rủi ro tài chính

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ và kỹ thuật số đang thay đổi cách giới trẻ tiếp cận và quản lý rủi ro tài chính. Các nền tảng đầu tư trực tuyến, ứng dụng ngân hàng số và công nghệ blockchain đã mở ra nhiều cơ hội mới, đồng thời cũng đặt ra những thách thức về an toàn và nhận thức tài chính. Công nghệ giúp giới trẻ tiếp cận thông tin tài chính một cách nhanh chóng và dễ dàng hơn. Nhờ vào các ứng dụng phân tích tài chính, họ có thể theo dõi tình hình đầu tư, đánh giá mức độ rủi ro và ra quyết định dựa trên dữ liệu thực tế, giúp cá nhân hóa các chiến lược đầu tư, hỗ trợ người dùng nhận diện các xu hướng thị trường và đề xuất những quyết định hợp lý.

Tuy nhiên, công nghệ cũng đi kèm với những rủi ro như bảo mật dữ liệu, lừa đảo tài chính và đầu tư vào các sản phẩm không rõ nguồn gốc. Nhiều bạn trẻ do thiếu kinh nghiệm đã bị thu hút bởi các nền tảng đầu tư lãi suất cao mà không tìm hiểu kỹ về tính minh bạch của chúng. Do đó, bên cạnh việc tận dụng lợi ích từ công nghệ, giới trẻ cũng cần trang bị kiến thức để phòng tránh các rủi ro liên quan.

3. Định hướng và giải pháp nâng cao khả năng quản lý rủi ro tài chính của giới trẻ

Để giúp giới trẻ nâng cao khả năng chấp nhận và quản lý rủi ro tài chính, cần có sự kết hợp giữa giáo dục, công nghệ và chính sách hỗ trợ. Một số giải pháp có thể được triển khai nhằm tăng cường năng lực tài chính của giới trẻ bao gồm:

Thứ nhất, cần đẩy mạnh giáo dục tài chính ngay từ cấp phổ thông và đại học. Các chương trình giảng dạy cần tập trung vào kỹ năng quản lý tài chính cá nhân, đầu tư và quản lý rủi ro. Việc tổ chức các hội thảo, khóa học thực tiễn về đầu tư và tài chính cũng sẽ giúp sinh viên có cái nhìn thực tế hơn về thị trường. Ngoài ra, các khóa học trực tuyến và chương trình mô phỏng đầu tư cũng có thể được triển khai để nâng cao nhận thức của giới trẻ về tài chính.

Thứ hai, chính phủ và các tổ chức tài chính cần thúc đẩy sự minh bạch trong các sản phẩm đầu tư và cung cấp các công cụ hỗ trợ người trẻ trong việc đánh giá rủi ro. Việc phát triển các ứng dụng tài

chính an toàn, có tính năng cảnh báo rủi ro và hướng dẫn đầu tư sẽ giúp giới trẻ tránh được những quyết định tài chính không hợp lý. Các tổ chức tài chính cũng có thể hợp tác với các nền tảng công nghệ để xây dựng các công cụ đánh giá mức độ rủi ro cá nhân, giúp người dùng hiểu rõ hơn về tình hình tài chính của mình trước khi đầu tư.

Thứ ba, bản thân giới trẻ cũng cần rèn luyện tư duy tài chính và có thái độ cẩn trọng khi tham gia đầu tư. Việc xây dựng thói quen phân tích kỹ lưỡng trước khi ra quyết định tài chính, tránh đầu tư theo cảm tính hay xu hướng sẽ giúp họ hạn chế được những rủi ro không đáng có. Ngoài ra, việc học hỏi từ các chuyên gia tài chính, tham gia vào các diễn đàn tài chính uy tín, và thực hành với những khoản đầu tư nhỏ trước khi mở rộng quy mô đầu tư cũng là những cách hiệu quả để giảm thiểu rủi ro.

Thứ tư, cần có sự tham gia tích cực của các doanh nghiệp và tổ chức xã hội trong việc hướng dẫn và hỗ trợ giới trẻ về tài chính. Các công ty tài chính có thể tổ chức các chương trình cố vấn, cung cấp tài liệu hướng dẫn về cách đầu tư an toàn và hợp lý. Ngoài ra, việc xây dựng một cộng đồng chia sẻ kinh nghiệm tài chính trên các nền tảng mạng xã hội cũng có thể giúp giới trẻ học hỏi từ những bài học thực tế của người đi trước.

Cuối cùng, chính phủ và các cơ quan quản lý cần tăng cường kiểm soát và giám sát các hoạt động tài chính trực tuyến để bảo vệ giới trẻ khỏi những hình thức lừa đảo và đầu tư rủi ro cao. Việc ban hành các quy định chặt chẽ hơn đối với các nền tảng tài chính số, cũng như việc nâng cao nhận thức về bảo vệ thông tin cá nhân khi tham gia đầu tư trực tuyến, sẽ giúp giảm thiểu những nguy cơ tài chính mà giới trẻ có thể gặp phải.

Nhìn chung, để nâng cao khả năng quản lý rủi ro tài chính, giới trẻ cần tiếp cận kiến thức tài chính một cách chủ động, tận dụng công nghệ một cách thông minh và luôn giữ vững tư duy phân tích trong mọi quyết định đầu tư. Đồng thời, sự hỗ trợ từ các tổ chức giáo dục, doanh nghiệp, và chính phủ cũng đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng và trang bị kỹ năng tài chính cho thế hệ trẻ, giúp họ có thể tự tin hơn khi tham gia vào các hoạt động tài chính và đầu tư ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

CFA Institute. (2023). Investor Expectations and Risk Tolerance Report.

Chainalysis. (2022). Crypto Crime Report.

IMF. (2022). Inflation and Savings: Risks for Young Investors.

Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2020). Financial Literacy and Economic Outcomes. *Annual Review of Economics*, 12(1), 109-134.

World Bank. (2022). Global Financial Literacy Survey.

Vũ Thị Mai và Nguyễn Thị Hải Hạnh (2022), Tác động của hiểu biết tài chính đến hành vi quản lý tài chính cá nhân của sinh viên, Nghiên cứu của Kinh tế Quốc dân.

Trần Thị Ngọc Lan (2025), Các yếu tố tác động đến quyết định mua hàng của người dùng Facebook: Nghiên cứu trường hợp ngành hàng thời trang, <https://kinhtevadubao.vn/cac-yeu-to-tac-dong-den-quyet-dinh-mua-hang-cua-nguoi-dung-facebook-nghien-cuu-truong-hop-nganh-hang-thoi-trang-30774.html>.

Jackson (2021), National Standards for Personal Financial Education. <https://www.councilforeconed.org/wp-content/uploads/2021/10/2021-National-Standards-for-Personal-Financial-Education.pdf>.

Ngày nhận bài: 25/2/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 11/3/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 27/3/2025

FACTORS INFLUENCING FINANCIAL RISK TOLERANCE AMONG YOUNG PEOPLE

● DOAN PHUONG NGAN

Faculty of Finance, Banking and Insurance, University of Economics -
Technology for Industries

ABSTRACT:

This study investigates the key factors influencing financial risk tolerance among young people in today's modern economic environment. It explores how financial education, market awareness, and social, familial, and technological contexts shape the younger generation's capacity to manage financial risks effectively. The study places particular emphasis on factors that significantly impact investment decisions and personal financial management. Based on these insights, the article proposes targeted solutions to enhance young individuals' ability to sustainably accept and manage financial risks, contributing to their long-term financial well-being.

Keywords: risk tolerance, youth, personal finance, investing, financial education, risk perception, social environment.